

2. DE BEKERING

"Adam, waar zijt gij?" Dat waren de woorden, waarmede God de aan Hem ongehoorzaam, van Hem schandelijk afgeweken mens opzocht. Hoezeer hij ook de stem des Heeren was ongehoorzaam geweest, Zijn heilig bevel had veronachtzaamd, en, door hoogmoed vervoerd, aan de inspraken des duivels zijn oor had verleend, God liet de zondaar niet aan zichzelf over, maar was de eerste, die van verzoening en vergeving sprak. Adam mocht zich zwaar hebben bezondigd, door vrees voor het aangezicht des Heeren, Wiens stem in de natuur zich op een ontzettende wijs deed horen, als een bij zichzelf veroordeeld zondaar zich verbergen. God spreidde Zijn vleugelen van ontferming over hem uit, en riep als een Vader Zijn afgedwaald kind weer tot zich. Welk een liefde, welk een ontferming blijkt ons reeds hier bij de aanvang van het rijk der genade toe! Nee, zo zien wij haar nergens in de schepping.

Dezelfde God, mijn hoorders, welke de eerste zondaar opzocht, Hij komt ook nog als de eerste tot ons in Adam diep gevallen mensen. Hij is het, die ons met de openbaring van Zijn vergevende liefde heeft begiftigd, Zijn ontferming in de Zoon Zijner liefde laat aankondigen, en ons van het pad des verderfs, van de weg der zonde terug roept. "Zondaar, waar zijt gij?" Met dat woord komt Hij ook tot ons, en wie, die de kracht en uitwerking van dat woord bij eigen ervaring heeft leren kennen, zal niet gaarne toestemmen, dat God de Eerste was, die hem riep en opzocht, en het werk Zijner zaligheid begon.

Welaan, laat ons in deze ure over deze Zijn opzoekende en terechtbrengende liefde enige ogenblikken nadenken, ten einde ons in het geloof, dat het God is, die ons de bekering ten leven geeft, te versterken en in onze verwachting voor de toekomst te bemoedigen.

Filippenzen 1:6.

"Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus."

Was er ten tijde van de Apostelen een Christelijke Gemeente op aarde, die in geloof, liefde en heiligmaking bloeide, dan was het vooral de Gemeente te Filippi, een stad van Macedonië. Door de ijverige Apostel Paulus gesticht, was zij onder allerlei verdrukking en vervolging steeds aan de vermaningen van het Evangelie getrouw gebleven, en liet zij zich noch door de verleiding der wereld, noch door de valse leraars, die zich onder haar hadden willen indringen, van de waarheid in Christus aftrekken, en wilde zij liever alles opofferen en lijden, dan dat zij de van Paulus ontvangen leer zou laten varen. De Gemeente van Filippi was van dat gevoelen van sommige dwaalgeesten in deze tegenwoordige dagen, om aan Paulus woorden minder gezag dan aan die van Christus te hechten, verre, zeer ver verwijderd. Zij had de leer van Paulus aangenomen, niet als eens mensen woord, maar als het Woord van de waarachtige God, die de trouwe Kruisgezant van Jezus Christus door openbaring had bekend gemaakt. Welke de enige Weg was, waarop een verloren zondaar kon worden behouden. Dat woord was haar dierbaar, daaraan hield zij zich geheel en onbepaald vast, daarvan had zij de zalige kracht en uitwerking ondervonden, dat wilde zij bewaren tot de einde toe. Van hier dan ook, dat de Apostel Paulus, te Rome in de gevangenis zijnde, ook deze Gemeente niet kon vergeten, en op het bericht van haar welstand, hem door Epafroditus gebracht, zich opgewekt voelde, om zijn blijdschap over haar standvastigheid in leer des geloofs haar door enige letteren te betuigen, en haar tot volharding in het geloof, en de liefde tot Christus en al de heiligen aan te sporen. En ziedaar, het ontstaan en het doel van dezen brief, door de hand van Epafroditus haar toegezonden.

In onze tekst drukt hij zijn blijdschap aldus uit: *"vertrouwende ditzelve, dat Hij die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus."*

Laat ons deze woorden van Paulus enige ogenblikken overdenken, en alzo aan de hand van onze tekst, het begin, de voortgang en het einde van het werk der bekering in de zondaar beschouwen.

- I. In het eerste deel onzer rede zullen wij op het goede werk zelf letten, en
- II. In het tweede deel opmerken, dat God van dat werk, de Beginner, Voortzetter en Voleinder is.
- III. De Apostel Paulus spreekt hier van een werk, dat onder de Gemeente te Filippi had plaats gegrepen. Welk werk had hij dan op het oog? Dat is de vraag, welke wij moeten beantwoorden.

I. De Apostel bedoelt hier maar niet een uitwendig goede daad, een daad van liefde of van barmhartigheid, veel minder alleen een algemeen oppervlakkig aanneming van het Evangelie, zodat hij alleen op de uiterlijke toestand van de Gemeente zou zien, op het verlaten van de dienst der afgoden en hun toetreding tot de verering van de enige ware God. Nee, indien hij onder dat werk niet meer dan dit onder het oog had, dan zou hij niet met zo veel nadruk kunnen zeggen, dat hij vertrouwd, *dat dit werk zou voltooid worden tot op de dag van Jezus Christus*. Het is waar, ook dit werk was daarvan niet uitgesloten, veel meer zelfs daaronder begrepen, maar nimmer zou hij zich zo ruim, zo

vertrouwend hebben uitgelaten, indien hij niet in zijn gemoed ten volle was overtuigd geweest, dat bij deze uiterlijke bekering nog wat meer had plaats gegrepen.

Ach! Hoe velen, die ten tijde der Apostelen het Christendom door een uiterlijke belijdenis toegedaan waren, waren nog ver verwijderd van het ware Christelijke leven; hoe velen zijn er te allen tijde en worden er ook nog heden ten dage gevonden, die door doop en belijdenis van de heidenen onderscheiden zijn, maar die echter nog als heidenen leven. Nee, de Apostel Paulus dacht hier aan hun liefde, aan hun geloof in Christus, kortom aan hun waarachtige bekering tot God, die zich door daden naar buiten had geopenbaard. En te recht mocht Paulus deze bekering *een werk* noemen; want zij is dat grote werk in de mens, waardoor hij van geestelijk dood, levend wordt gemaakt en een geheel ander leven dan vroeger gaat leiden. Het is dat werk, waardoor hij, even als een man, die op een doolweg zijnde, bemerkende, dat het einde hem het leven zal kosten, zich omwendt en een andere weg inslaat, zo ook zijn vorige zondeweg verlaat en zijn voeten op de weg der gerechtigheid zet om naar de wil van God te leven.

Het is uit de Schrift klaar, dat ieder mens, als hij geboren wordt, vervreemd is van het ware leven Gods en opwassende, van nature een weg bewandelt, die hem wel recht schijnt, maar aan welks einde de dood is, die wel aangenaam en bekoorlijk is voor zijn hart, maar verderfelijk voor zijn ziel.

Zodra nu dat werk in de mens een aanvang neemt, dan krijgt hij met levendige bewustheid in te zien, dat hij zijn vorige dagen in allerlei zonden en ongerechtigheid heeft doorgebracht, dat hij van zijn jeugd af aan buiten God en Zijn zalige gemeenschap heeft geleefd, en door zijn blindheid het genot en het genoegen daar heeft gezocht, jaar het wezenlijke geluk niet wordt gevonden; dacht hij vroeger, dat het met hem nog al wel gesteld was, leefde hij weleer onnadenkend in zijn zonde of uitwendige plichtsbetrachting voort, nu ziet hij met verbazing in, dat hij tegen God zwaar en menigvuldig heeft gezondigd. Dat hij Zijn heilige wet met woorden en daden heeft overtreden, en tegen alle waarschuwingen van zijn geweten aan heeft gedaan, wat kwaad was in de ogen des Heeren. Zijn zonden worden hem levendig en klaar in zijn gedachten gebracht, hij beschouwt ze in haar afschuwelijkheid en God onteerenden, ja, ziel en zaligheid verwoestende aard.

En daar hij nu zijn overtredingen kent en zijn zonden steeds voor hem is, wordt hij door het besef, dat hij niet alleen tegen een heilig en rechtvaardig, maar ook tegen een goedertieren en lankmoedig God zo zwaar gezondigd heeft, gedrongen, om een oprechte en gulle belijdenis van al zijn zonden en verkeerdheden te doen, en roept hij met David uit: *"Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen."* Of ook met Ezra: *"Mijn God! Ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God! Want mijn ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven mijn hoofd, en mijn schuld is groot geworden tot aan de hemel."*

O, de gedachte, dat hij het zo lang, zo halsstarrig tegen God, zijn maker en weldoener met zondigen heeft uitgehouden, doet hem met Petrus bitterlijk wenen met diepe ootmoed en waar berouw over zijn gepleegde zonden zich voor de heilige Majesteit neerbuigen, zodat hij van schaamte en zelfverfoeiing zijn ogen naar de hemel niet durft opheffen. Hij treurt niet zo zeer over *de gevolgen* van de zonden, als wel over de zonden zelf, waardoor hij de hoge God heeft vertoornd, en die hem van het hoogste Goed hebben beroofd. Hij bidt om vergeving, om genade, om ontferming, terwijl een vloed van tranen zijn ogen ontrolt en zijn hart van droefheid is verscheurd.

En daar hij de zonde nu beschouwt als het grootste kwaad, als een vergift, dat zijn ziel en zaligheid verwoest, en de heilige God onteert, haat hij haar met een grote haat. Alle gelegenheden, die hem weer tot zondigen zouden kunnen verleiden, tracht hij met opzet te vermijden, alle plaatsen en gezelschappen, waar hij van te voren de zonde heeft gediend, zegt hij voor altijd *vaarwel*, en legt zich met alle ijver toe om zijn leven te verbeteren. Nu is hij geen dronkaard, geen vloeker, geen hoereerder, geen sabbatschender meer. Nu neemt hij getrouw al zijn plichten waar, en houdt zich van alles af, wat hem zijn ziel op nieuw zou doen bevleken. Zie, dat is het werk, hetwelk onder de Filippenzen zich had geopenbaard en ieder die bekeerd wordt, leert kennen.

Het is er echter verre vandaan, dat hier onder niet meer zou begrepen zijn, Toehoorders, ach, wat zou het de mens nog baten, indien het werk van zijn bekering hiermede was afgedaan. Zal de bekering inderdaad een goed werk kunnen genoemd worden, dan moet de mens zich niet alleen van het kwade afkeren, en enige goede dingen doen; maar dan moet de mens tot Christus geleid worden, om alzo langs de weg, die God heeft verordend, als een arm zondaar in Zijn zalige gunst en gemeenschap te worden hersteld, en bezitter te worden van datgene, wat hem hier in dit leven tot troost en blijdschap kan dienen, tot verheerlijking van God en Christus leert leven, en hem in staat stelt, om met een gerust en gereinigd geweten de dood tegemoet te zien en de eindeloze eeuwigheid in te gaan.

Wanneer de mens de eerste schreden op de levensweg zet, dan werkt hij in alle opzichten niet zo, als hij moest doen. Hij wil God door zijn bidden, treuren over de zonde en verbeterd leven, al ligt tot genade en vergeving zoeken te bewegen, en vergeet daarbij, dat hij alzo op een grond bouwt, die ten enenmale vals is, daar God uit en van Zichzelf genadig is, en alleen in Christus Zijn Zoon, op een zondaar in ontferming neerziet. En merkt hij nu, dat al zijn bidden en werken hem niet baat, dan zou hij de moed geheel opgeven, de oprechtheid van zijn bekering en van zijn

berouw verdenken, ja, zelfs door verscheidene redenering tot een wanhopende staat vervallen, indien hij niet allengskens op een andere wijze leerde werken.

Door de Heilige wet Gods al meer en meer aan zichzelf ontdekt wordende, zodat hij de diepe bedorvenheid van zijn hart krijgt in te zien wil hij zich ook inwendig verbeteren. Maar alles is te vergeefs: God laat Zich noch door het een, noch door het ander tot het kwijtschelden van zijn zonden bewegen. Hij moet met God verzoend worden en weet niet hoe hij er het best toe zal geraken.

Kende hij vroeger Christus alleen in Naam, nu wordt hij overtuigd, dat hij zodanig een Zaligmaker als het Evangelie voorstelt, in al Zijn heilgraveerselen nodig heeft. Zijn hart gaat naar Hem uit en zou wel gaarne alles willen doen en geven, indien hij slechts Hem tot zijn Borg en Zaligmaker mocht hebben. Hij neemt zijn besluit, om het nu voortaan naar Hem alleen heen te wenden, en door onderzoek van het Evangelie, door vurig bidden en een heilige wandel te leiden en Jezus tot erbarming en aanneming van hem te bewegen. Hij gevoelt zich volkomen gewillig om voor altijd het eigendom van Jezus te zijn, maar ziet ook hier voorbij, dat hij niet als een zich zelf heilig gemaakt mens, maar als een gans schuldig, diep bedorven, machteloos zondaar tot die Zaligmaker moet komen. Totdat eindelijk de wet hem zo van zijn onmacht, om iets tot zijn redding toe te brengen, zo van inwendige zonde, van zijn zondige natuur, vloek- en doemwaardigheid ontdekt, dat hij met het vonnis der veroordeling in zijn hart, met de erkenning, dat God hem rechtvaardig van Zijn aangezicht kon verstoten, van alles afgedreven als een verloren zondaar zich tot Jezus wendt, om hem overeenkomstig de aanbidding van het Evangelie tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing aan te nemen. Alzo wordt het hem dan ook vroeger of later onder reikhalzen en wachten, onder hoop en strijd vergund, zich aan Hem met al zijn zonden, met ziel en lichaam voor tijd en eeuwigheid over te geven, Zijn gerechtigheid, Zijn bloed, Zijn persoon met de armen des geloofs te omhelzen, en daarmee tot God te gaan, opdat hij op grond van Zijn beloften in het Evangelie geopenbaard, vrijspraak van schuld, vergeving van zonde en deel aan Zijn gunst moge krijgen.

En waarlijk, nu gevoelt hij weldra een vrede in zijn hart, die alle verstand te boven gaat; nu ontvangt hij vrede met God, vrede met zijn geweten, en vindt zich gedrongen, om van nu voortaan uit liefde en dankbaarheid voor de aan hem bewezen weldaad in ware heiligheid en deugd voor Gods aanschijn in alle goede werken te leven.

Zie, toehoorders! dat is het goede werk, hetwelk elk mens die zalig zal worden, in meerdere of mindere mate in dit leven leert kennen, dat ook de Christenen te Filippi hadden ondervonden en waarvan de Apostel Paulus door zijn bekering tot Christus een levend getuige was. Dat is dat goede werk, dat voor de wijzen der wereld een dwaasheid is, door sommigen wordt miskend, door anderen bespot, maar voor allen, die het ondervinden, een kracht Gods tot zaligheid is. Dat werk mag in vollen nadruk worden goed genoemd, want het verlost de mens van het grootste kwaad en stelt hem in het bezit van het hoogste goed; met het bezit van Hetzelve kunnen geen eer of aanzien, geen rijkdommen en schatten worden vergeleken. De armste bedelaar, in wie dit werk begonnen is, is gelukkiger en rijker dan een vorst op zijn troon, die nog hiervan niets weet.

Het is een goed werk, hetwelk hier wordt begonnen en voortgezet, en zijn voltooiing verkrijgt in de dag van Jezus Christus. God is daarvan de Beginner, Voortzetter en Voleinder, welke laatste waarheid wij in het tweede deel onzer rede meer opzettelijk zullen overwegen.

II.

God is, zeggen wij, de eerste uitwerkende Oorzaak van het grote werk der bekering. Wij zeggen dit in navolging van al de grote kerkhervormers, Luther, Zwingli, Melancton en Calvijn, in vereniging met onze Geloofsformulieren en de Heidelbergse Catechismus. Wij zeggen dit vooral op grond van Gods woord. Verre is het van ons te wanen, dat dit goede werk door de kracht van een zogenaamde vrije wil, door een de zwakke en kranke mens *helpende genade*, door een uiterlijke zachte, zedelijke aanrading van het Evangelie in de mens wordt daargesteld.

Het is waar, meermalen vinden wij, dat de mens tot zijn bekering wordt opgewekt, even als of hij daartoe van zichzelf nog genoegzame kracht en macht had; maar het is er verre vandaan, dat uit zodanige opwekkingen met grond kan opgemaakt worden, dat de mens nog bekwaamheid en wil genoeg daartoe van nature zou bezitten. Nee, hieruit blijkt alleen, dat God recht heeft, om de bekering van de mens te vorderen, 's mensen verplichting om daaraan te voldoen. Ja, het zijn juist zodanige vermaningen, waaruit de zondaar zijn onbekwaamheid leert kennen, zich daarover diep vernederen en des te vuriger God bidden, dat Hij datgene, wat Hij van hem rechtmatig eist, door Zijn kracht in hem wil volbrengen. De Schrift leert het uitdrukkelijk, dat niemand tot Jezus kan komen, tenzij de Vader, die Hem gezonden heeft, hem trekke, en Hand. 11:18, *dat het God is, die de bekering ten leven geeft*. Daarom vermaant Paulus Timotheüs, 2 Tim. 2:2-5, met zachtmoedigheid te onderwijzen degenen, die tegenstaan, of God hun te eniger tijd bekering gawe tot erkenning der waarheid. Ofschoon nu dit werk aan alle drie de Goddelijke Personen wordt toegekend, zo komt toch in de Schrift de Heilige Geest, de derde Persoon in de heilige Drie-eenheid als de oorzaak daarvan voor. Hij is het die, naar Joh. 16 : 8, de mens overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel, die

hem, naar Joh. 3:8, wederbaart, dat is, een nieuw geestelijk leven schenkt, en in hem niet alleen het geloof, maar ook, naar Gal. 5: 22, allerlei Christelijke deugden verwekt.

Maar hoe het ook zij, hetzij wij dit werk aan de Vader of aan de Zoon of aan de Heilige Geest toeschrijven, dit is onbetwistbaar, dat van het goede werk, waarvan Paulus in onze tekst spreekt, de enige waarachtige God, de eerste uitwerkende Oorzaak is. Dit was ook het geval met de Filippische Christenen. Want de Apostel erkent zelf, dat niet hij, ofschoon hij hun het Evangelie verkondigd had, maar God dat goede werk in hen had begonnen. Noch zijn welsprekendheid, noch het verrichten van een wonder, maar het was alleen God, die het hart van de rijke Lydia had geopend, zodat zij acht gaf op hetgeen van Paulus werd gesproken. Het was er ook verre vandaan, dat de Filippensen zelf dit werk hadden begonnen, want het was hun, volgens het 2^e vers van dit hoofdstuk, uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven. Maar ook voor Hem te lijden, dat is gewillig te zijn, om alle verdrukking en vervolging om Christus' wil te ondergaan.

Kortom, God was het, die in hen werkte, beide het willen en werken naar Zijn welbehagen, Fil. 2:13; en wie onzer, die de kracht van zijn diepe bedorvenheid en aangeboren vijandschap tegen God beseft, en tevens bij eigen ervaring dat goede werk heeft leren kennen, erkent niet met dankzegging, dat Gods heerschappij voerende genade zijn verstand heeft verlicht en zijn wil liefelijk gebogen, om zich in waarheid tot God te bekeren?

Maar wanneer neemt dit werk Gods in de mens een aanvang? Moeilijk toehoorders, is het om de tijd van de aanvang der Goddelijke werking in de mens te bepalen. Bij sommigen begint het reeds in de jeugdige jaren, bij anderen in meer gevorderde leeftijd, en het is reeds bij de mens aanwezig eer hij het vermoedt. *De wind blaast, waarheen hij wil, zegt Christus; men hoort zijn geluid, maar men weet niet van waar hij komt of waar hij henen gaat; alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren wordt.* Wie zal het kunnen bepalen, wat er al niet in de mens kan omgaan; hoe lang hij het zaad der wedergeboorte reeds in zijn hart heeft omgedragen, eer wij kunnen zeggen: in die mens schijnt het werk der bekering te zijn begonnen.

Maar dat is zeker, als men de mens ziet wenen over zijn zonden, door de last van zijn schuld ziet gebogen, als hij zijn zondige vermaken, zijn Goddeloos gezelschap verlaat; de eenzame plaatsen, om zijn hart in het verborgen voor God uit te storten, of zich met overdenkingen, met het onderzoek der Schrift zich bezig te houden, opzoekt; wanneer hij zijn lust door daden aan de dag legt, om God in waarheid te dienen, naar al Zijn geboden te leven, dan kunnen wij het naar de aard der liefde denken, dat het goede werk in hem reeds een aanvang heeft genomen. En ieder kan het aan hem bemerken, dat hij niet meer denkt en leeft als vroeger, dat hij in geheel zijn bestaan en wandel een gans ander mens is, dan hij zich weleer vertoonde. Kortom, in zijn beroep, in zijn huisgezin, in zijn verkeer met de mensen, in alles openbaart hij een nieuw schepsel te zijn geworden, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, dat er een Geest, een beginsel in zijn hart leeft en werkt, dat niet is van deze wereld, maar zijn oorsprong heeft genomen uit de Bron alles goeds.

En vraagt u nu *door welk middel* God dit goede werk in de mens verwekt, dan zeggen wij, dat dit enig en alleen is *het Woord van God*. Het is waar, God bedient Zich ook wel van uitwendige middelen, om de toegang tot 's mensen hart te banen, zodat deze door ziekte, tegenspoed en gevaren, gene door voorspoed en zegen, de een door smartelijke sterfgevallen, de ander door een treffende uitredding over zijn toestand tot nadenken wordt gebracht, maar God wederbaart de mens, volgens Jak. 1:18, alleen door het Woord der waarheid. *Gij die wedergeboren zijt, roept daarom Petrus de Christenen toe, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods.*

- En ofschoon sommigen onverwachts en spoedig, anderen meer langzaam gelijk bomen, die vele slagen vereisen, eer zij neervallen, sommigen op een zachte en liefelijke wijze, anderen weer met angst en schrik worden tot bekering gebracht, het woord van God, door de kracht van de Heilige Geest aangedrongen, is de hamer, die het hart van elk mens verbrijzelt, ontdekt en vertroost; is het vuur, dat de zondelust verteert, en de liefelijke balsem, die de geslagene wonde heelt.
- Dat woord van God is voor de mens, in wie God het werk der bekering aanvangt, een beschuldigende getuige wegens begane zonden, alzo dat het de zondaar voor Gods alwetende vierschaar roept, om daar rekenschap van al zijn doen en laten af te leggen, dat hem draagt, als een schuldige aan gekwetste Majesteit Gods, en uit dien hoofde de allerzwaarste straffen heeft verdiend.
- Dat woord is voor hem als een zwaard of als een pijl, die diep in zijn hart dringt, of als een lamp, die de verborgen dingen zijns harten onderzoekt en hem aantoonde, waarin hij al heeft gezondigd.
- Dat woord ontdekt een mens aan zichzelf, maar wijst hem ook op Christus; doet hem tranen over zijn zonden storten, maar vervult hem ook met hemelse blijdschap en vrede.
- Dat woord deed een Paulus op de weg naar Damaskus tot bekering komen, meer dan drie duizend mensen op de grote Pinksterdag slaande op hun borsten, uitroepen: *"Mannen, broeders! Wat zullen wij doen."* En stelde ook de Moorman van Candacé in staat, om door het geloof in Christus zijn weg met blijdschap te reizen.

Maar moet nu de mens, die door Gods genade op de weg des levens is gebracht, door eigen kracht en vermogen het goede werk, in hem begonnen, voltooiën?

Nee, toehoorders! Dezelfde, zegt Paulus, Die het goede werk in de Filippenzen had begonnen, *Die zou het ook voleinden tot op de dag van Jezus Christus*. En hoe zou het ook mogelijk zijn, dat God van dat heerlijke werk, hetwelk Hij eenmaal in de mens heeft gewrocht, in het vervolg van tijd Zijn handen zou aftrekken en het aan de zwakke, door de zonde zo licht weggevoerde mens overlaten? Ach, wat zou er dan van de mens worden, indien God hem voorts op eigen been liet staan! O, hoe spoedig zou hij de voortzetting van hetzelfde laten steken, hoe ras weer onder de heerschappij der zonde, der wereldse verzoeking en van Gods zalige gemeenschap worden vervreemd. Nee, zo min een moeder het hulpeloze kind aan zichzelf overgeeft, zo min onttrekt de ontfermende God de hand van Zijn genade aan Zijn wedergeboren schepsel. Hij is niet alleen in het rijk der natuur, maar ook in het rijk der genade de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde.

Een bouwheer moge het aan genoegzaam doorzicht, wijsheid, macht en middelen ontbreken, om zijn eenmaal aangevangen werk te volvoeren; God, de Heere der ganse wereld, de Schepper in de natuur, die aan al Zijn werken de hand houdt, wil en kan ook als de Herschepper in de genade het goede werk in de mens begonnen, naar Zijn eenmaal gemaakt plan, trots alle tegenstand, volmaken. Hij, de grote Landman, doet het hemelse spruitje, in het hart van de mens geplant, allengs opwassen en groeien, besproeit het met de milde regen des Geestes, en koestert het door de liefelijke stralen van de Zon der gerechtigheid, Wier schitterende glans door alles henen breekt. Hij schenkt meerdere verlichting in het verstand, meerdere reiniging van gemoed. Hij voedt de zwakken met melk en de volwassenen met vaste spijs. Hij versterkt het geloof, vermenigvuldigt de liefde en schraagt het vertrouwen. Hij doet de gelovige volvaardig het pad Zijner geboden lopen, en gordt hem aan met zulk een kracht, dat hij loopt en niet moede, wandelt en niet mat wordt.

En al heeft de gelovige een zware strijd met vlees en bloed, met de zonde en wereld, met de zonde in zijn hart, met de Vorst der duisternis te strijden; Hij, Die met hem is, is meer dan allen, die tegen hem zijn. God is zijn rotssteen en zijn Burg, zijn Toevlucht en Sterkte. Hij maakt zijn voeten als die der hinde, leert zijn handen ten strijde; Gods kracht wordt in zijn zwakheid volbracht. De mens, in wiens hart het goede werk is begonnen, moge soms al eens door zijn onvoorzichtigheid vallen, verre is het er vandaan, dat hij om die val zou worden geworpen. Het goede werk moge soms geen voortgang schijnen te hebben, of in wasdom schijnen af te nemen, de Heere zal het gekrookte riet nimmer verbreken, en nooit de rokende vlaswiek laten uitgaan; want, die Hij naar Zijn eeuwig voornemen heeft geroepen en gerechtvaardigd, die wil Hij ook heiligen en volmaken. Niemand zal Jezus' schapen uit Gods hand rukken. Dat heeft de mond der waarheid zelf beloofd, want zij worden, naar 1 Petrus 1 : 5, *in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd*. En in onze tekst getuigt het Paulus met het volste vertrouwen, dat Hij, Die het goede werk in de mens heeft begonnen, ook voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus.

Ja, toehoorders! Door vallen en opstaan, door strijden en lijden, door kruis en druk, door verberging van Zijn aangezicht en openbaring Zijner heerlijkheid, voleindigt God Zijn werk in de mens, doet Hij hem meer en meer sterven in zichzelf en leven in Christus, maakt Hij hem allengskens den beelde Zijns Zoons gelijkvormig en vatbaar voor de inwoning van de zalige hemel. Het lichaam der zonde wordt eenmaal afgelegd, de ziel gaat over in de rust, de dag des oordeels, de dag van Christus breekt aan, een verheerlijkt lichaam verrijst uit het graf, gelijkvormig aan het lichaam van Christus, en de mens ziet zijn zaligheid ten volle voltooid.

Heerlijk werk van God in de mens! Geen wonder, dat bij deszelfs aanvang de Engelen in de hemel juichen; het is een werk, dat goed is in zijn aard, bestendig in zijn duur en eindigt in het bezit van een zaligheid daarboven, welke geen pen kan beschrijven, en alle verwachting ver overtreft.

Toepassing

Zie daar, toehoorders! U het grote werk, hetwelk God hier in de mens aanvangt, voortzet en tot op de dag van Jezus Christus voleindigt, zo veel de tijd ons toeliet en God het ons gaf, verklaard.

Gode zij dank, dat wij ons even als Paulus mogen verblijden, dat er nog velen gevonden worden, in wier harten dat goede werk reeds is begonnen en die door woorden en daden aan de dag leggen, dat zij nieuwe schepselen zijn geworden, geschapen in Christus Jezus tot goede werken. Wij hebben ze over hun zonden zien wenen, hun vurige begeerte naar vergeving, naar reiniging door Christus' bloed gadeslagen, wij hoorden hen met blijdschap over hun verandering en bekering, over hun verlangen naar Christus, over hun overgave aan die Zaligmaker, en over hun vereniging met en liefde tot Hem spreken. Het was ons als vernamen wij de taal van de vromen David: *"Komt allen tot mij, gij die God vreest en ik zal u vertellen, wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft."*

Maar wij moeten ons aan de andere kant ook diep bedroeven, als wij gadeslaan, hoe velen er ook nog (onder de belijders van het Evangelie) zijn, die door woord en wandel tonen, dat zij nog nimmer hiervan iets hebben leren kennen. Ach! hoe velen, niettegenstaande de roepstemmen van Godswege, hetzij door de stem van hun geweten, door de prediking van het Evangelie, hetzij door treffende omstandigheden in de wereld, leven maar zorgeloos en ongevoelig in hun zonde en onbekeerden toestand voort, alsof hun aan een waarachtige bekering tot God niets gelegen was; zorgen voor hun tijdelijke belangen en veronachtzamen ten enenmale het heil van hun onsterfelijke ziel, vragen zich nimmer eens ernstig af: wat zal er van mij na dit leven worden, waar zal ik aanlanden? Heb ik een goede grond om te verwachten, dat de hemel mijn deel zal zijn, of heb ik te vrezen, dat ik in de hel zal komen; kan ik gerust sterven de dood en de ontzettende eeuwigheid met grond te gemoed gaan? Zo niet, wat moet ik dan doen, om zalig te worden?

En zijn er al, die vroeger eens over hun bekering ernstig nadachten, ja, zelfs wel bewijzen gaven, als of ook in hen *een goed werk* was begonnen, hoe zeer zijn ook deze weer tot de wereld en de zonde terug gekeerd, of hebben zichzelf met een uiterlijke bekering, met het betrachten van enige uitwendige plichten, met zekere gevoelige aandoeningen en een voorbijgaand berouw tevreden gesteld, of hebben hun vroegere denkwijze over de weg der bekering laten varen en lichtzinnige gevoelens omtrent denzelve aangenomen, zodat zij, die weleer met de Geest schenen begonnen te zijn, nu voleindigen met het vlees.

En breng ik mij dan nog voor de geest, hoe velen door woord en schrift met het goede werk Gods in de mens de spot drijven, de werking van de Heilige Geest in het hart van de zondaar loochenen en de eer van het werk der bekering de mens toekennen, niettegenstaande de Schrift zo duidelijk leert, dat zij God alleen toekomt, dan moeten wij wel zeggen, op hoe weinigen, in vergelijking van de grote massa, kunnen wij dat heerlijk getuigenis van Paulus toepassen.

Toehoorders, heeft God in u reeds het goede werk begonnen? Weet u van een tijd te spreken, dat u met de verloren zoon tot uzelf kwam, over uw zonden van harte bedroefd werd, dat u met diepe ootmoed en berouw over uw uit- en inwendige zonden voor God op uw knieën viel en Hem met hete tranen om vergeving bad? Zo ja, dan vraag ik verder, waar heeft u eindelijk dit gezicht van uw zonden gebracht? Is het maar bij een uitwendige belijdenis ervan gebleven, bent u daarop meer gerust geworden, heeft het u nimmer aan de voeten van het kruis van Christus gebracht? Hebt u, niettegenstaande uw overtuiging van de zonde, evenwel nog sommige zonden blijven aan de hand houden? Ach, dan hebt u nog geen genoegzame grond, om te hopen, dat in u het werk van waarachtige bekering aanwezig is, maar veeleer te vrezen, dat het slechts een werk van uzelf was en geen goed einde zal hebben.

Wie wij ook zijn mogen, toehoorders! Zolang het gezicht van onze zonden ons niet uit onszelf drijft en tot Christus' bloed en gerechtigheid heenleidt, zolang als het ons niet alle zonden, zelfs onze geliefkoosde, doet haten en verfoeien, en ons doet toeleggen *om onze oude mens af te leggen, en in ware Godzaligheid naar de wil van God in alle goede werken te leven*, dan hebben wij om onzer eigen ziel en zaligheids wil toe te zien voor onszelf en alle reden om van God te bidden, dat Hij ons doorgronde om te zien of er, ook bij ons een schadelijke weg is en ons te leiden op de eeuwige weg. O, dat we onszelf dan toch ernstig tussen God en ons geweten beproeven, gedachtig zijnde, dat aan het bezitten of niet bezitten van dat goede werk van ware bekering, waarvan wij gesproken hebben, een eeuwig leven of een eeuwige rampzaligheid afhangt. Sterven wij eenmaal zonder ondervinding der wedergeboorte en bekering, dan komen wij zeker in onze zonden om, en moeten wij eeuwig van het vriendelijk aanschijn Gods verwijderd, aan de wroegingen van een knagend en folterend geweten, aan Gods toorn en straf zijn blootgesteld en dan zal de dag van Jezus Christus' komst op de wolken des hemels, ons geen blijdschap, maar wel tot verschrikking wezen.

Wij hebben u het werk der bekering in enige woorden ontwikkeld, en aangetoond, dat God hiervan de Beginner is, maar wij hebben ook tevens gezegd, dat Hij, om dit grote werk in de mens tot stand te brengen, Zich van, Zijn woord bedient. Wat wij u dan ook, welke aan die veranderingen van gemoed, geen kennis hebt, aanraden, het is vooral, dat u dat Woord van God vlijtig zou onderzoeken, en de prediking ervan zo dikwijls mogelijk bijwoont, God daarbij biddende, dat Hij door Zijn Heilige Geest u evenals Lydia te Filippi het hart opene, zodat gij moogt acht geven, wat van Godswege tot u gesproken wordt.

Rust niet in een uitwendige bekering, in een uiterlijke belijdenis der waarheid, hoe rechtzinnig die ook zij, maar smeekt veel in het verborgen, dat God Zelf u de ware bekering, de verandering van uw hart ten leven schenkt. En denkt tevens daarbij dat u van alle zonden moet afstand doen, en u geheel met ziel en lichaam aan God en Christus toewijden.

Niemand mijner hoorders echter, die de ontwikkeling van het werk der bekering thans met aandacht heeft aangehoord, maar niet in alle opzichten het zodanig heeft ondervonden, als wij het hebben voorgesteld, zegge bij

zichzelf: *nu zal mijn werk, wanneer het er zo toegaat, wel geen waarheid zijn.* Want de wegen, langs welke God de mens tot geloof en bekering brengt, lopen dikwijls zeer uit elkaar, zodat deze dus en een ander weer op een andere wijze wordt geleid. De grote vraag is hier, of u aan een hartelijk leedwezen over uw zonden aan het vluchten en uitzien naar Jezus in waarheid kennis hebt, en of het steeds uw lust en keuze is, om aller zonden vijand te zijn, en voor God en Christus, al was er geen hemel tot beloning of geen hel tot straf, in oprechtheid te leven.

Ziet, zo deze dingen bij u zijn, dan mag u vertrouwen, dat God ook in u het goede werk heeft begonnen, en het ook zeker zal voleinden. Ja, ge zijt dan ten duurste verplicht, het dankbaar aan Hem te erkennen, dat is Gods wil. En u zondigt grotelijks, als u uit een voorgewende naauwgezetheid en vrees, zulks niet doet.

Leert u intussen ook uit de voorgestelde bekering, dat noch uw berouw, noch uw tranen, noch uw goede gezindheden u de volkomen rust van uw hart kunnen schenken; dat u Jezus moet hebben tot uw Borg, om u van al uw zonden en schuld te ontheffen; dat u met Hem verenigd moet worden door het geloof, opdat de ware vrede der ziel u ten deel valle. Onder afhangen van Gods genade naar Jezus dan eenig en alleen uitgezien, Zijn kruis, Zijn bloed door het geloof als een verloren, vloek- en doemwaardig zondaar gekust, Zijn persoon met de armen der ziel omhelst!

Ziedaar u uit Gods Naam de weg aangewezen, waarheen gij u moogt en moet heenwenden. Hebt goede moed, wat u tot geloven, vertrouwen nodig hebt ... doet uw mond wijd open, God zal hem vervullen. Hij heeft het goede werk in u begonnen, Hij wil het ook in u voortzetten en voleinden. En zo Jezus al vertoeft, verbeidt Hem, Hij zal niet achter blijven. Hij zal uw ziel liefelijk omhelzen, tot u spreken van vrede.

En, gij onder mijn hoorders, die op goede gronden mag geloven, dat God u met een hemelse roeping heeft geroepen, het goede werk der bekering in u heeft begonnen, hoever ook wel eens door uw ongeloof van Hem afgeweken, hoe diep soms ook gevallen, en als een afgedwaald schaap weer opgezocht, niettegenstaande alle bange strijd met uw inwendig bederf, met de wereld en de Satan tot op dit ogenblik toe heeft in stand gehouden; looft en aanbidt de liefde uws Vaders, die u weleer op de weg der zonde stuitte, de blinddoek van uw ogen deed vallen, en u uit eeuwige zondaars liefde heeft getrokken met goedertierenheid uit de macht der duisternis en heeft overgezet in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.

Dankt en prijst de Naam des Heeren, Wiens trouw uw ontrouw, zonde en afwijking niet heeft teniet gedaan, die u onder kruis en lijden, onder zorg en strijden met de arm Zijner almacht steeds ondersteunt, die u troost en opbeurt, behoedt en beschermt, en het oog van Zijn ontferming bestendig op u houdt geslagen. Zie God is al uw liefde, al uw vertrouwen, al uw dankerkentenis dubbel waard! Wat hebt gij, dat gij niet van Hem hebt ontvangen? Is het een eer, wanneer een aards vorst iemand met geschenken begiftigt, welk een eer is u te beurt gevallen, daar u van de Koning der koningen het grootste aller geschenken hebt ontvangen.

Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk en geroepen, om de deugden te verkondigen Desgenen, die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. O, laat het aan al uwen handel en wandel gezien worden, dat een hogere Geest, dan die der wereld in u woont. Wandelt waardig het Evangelie door hetwelk gij zijt geroepen, en jaagt naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Is het u uit genade gegeven in de zaak van Christus te geloven. Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, zo vervult ook gij mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed en van één gevoelen zijnde. Zijt nederig, ootmoedig, *maar verblijdt u vooral in den Heere.* Amen.